

*Гусь Алина Владимировна,
аспирант 1-го года обучения Института экономико-правовых исследований
НАН Украины*

ОПРЕДЕЛЕНИЕ НЕМАТЕРИАЛЬНЫХ АКТИВОВ В ДЕЙСТВУЮЩЕМ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВЕ УКРАИНЫ

На современном этапе развития общества, все чаще субъекты хозяйствования в своей работе используют достижения науки, техники и информационных технологий. Сегодня в хозяйственном обороте участвуют не только материальные вещи, но и другие нематериальные, есть определенные исключительные права, в том числе объекты, которые относятся бухгалтерскому учету к нематериальным активам.

Нематериальные активы являются одним из основных предпосылок роста конкурентоспособности отечественных предприятий в условиях ориентации мировой экономики на стратегию инновационного развития. Новизна данного объекта бухгалтерского учета обуславливает возникновение ряда вопросов, требующих уточнения.

Целью написания данной статьи является определение понятия «нематериальный актив» в соответствии с нормами бухгалтерского и налогового законодательства.

Проблема заключается в том, что большинство нематериальных активов не верно или вообще не идентифицируются, не достаточно точно оцениваются, следовательно, неправильно начисляется амортизация на такие активы, что приводит к искажению

налогооблагаемой прибыли и недостоверную отображению информации в балансе и других формах отчетности.

Следует отметить, что в действующем законодательстве Украины отсутствует единое определение дефиниции «нематериальные активы», что в свою очередь приводит к ряду таких проблем, как несовершенству методики оценки и контроля нематериальных активов, их неэффективное управление, отождествление понятий «объект интеллектуальной собственности» и «нематериальный актив».

Акты, регулирующие правоотношения относительно нематериальных активов можно дифференцировать в соответствии с подходом к определению их правовой природы рассматривая их как право на объект, непосредственно объект или и то и другое.

Первая группа актов представлена в большинстве своем положениями (стандартами) бухгалтерского учета (далее П(С)БО), которые рассматривают суть нематериальных активов как объектов и прав на эти объекты.

Ведущим актом в этой группе выступает Положение (стандарт) бухгалтерского учета 8 «Нематериальные активы» [1], который рассматривает нематериальные активы как немонетарный актив, который не имеет материальной формы и может быть идентифицирован.

Инструкция по учету необоротных активов бюджетных учреждений определяет его как любой актив, который не имеет физической и / или материальной формы независимо от стоимости и используется учреждением в процессе выполнения основных функций более одного года.

Трактовка понятия «немонетарный актив», приведенная в Положении (стандарте) бухгалтерского учета в государственном секторе 122 «Нематериальные активы» [2] указывает, что немонетарные активы - все активы, кроме денежных средств, их эквивалентов и дебиторской задолженности в фиксированной (или определенной) сумме денег. Аналогичное понятие дает и п. 4 Положения (стандарта) бухгалтерского учета 19 «Объединение предприятий» [3].

В П(С)БО 2 «Баланс» и Законе Украины от 16 июля 2012 года «О бухгалтерском учете и финансовой отчетности» [4] дается определение термина «активы» - ресурсы, контролируемые предприятием в результате прошлых событий, использование которых, как ожидается, приведет к получению экономических выгод в будущем.

Как объект нематериальные активы рассматриваются в Порядке экспертной оценки нематериальных активов, утвержденного Фондом госимущества Украины. В указанном акте нематериальные активы обозначаются как объекты права интеллектуальной собственности, другие объекты права собственности и пользования.

Как документально оформленное право субъекта хозяйствования нематериальный актив рассматривается в Налоговом кодексе Украины [5]. Ст. 14.1.120. определяет нематериальные активы как - право собственности на результаты интеллектуальной деятельности, в том числе промышленной собственности, а также другие аналогичные права, признанные объектом права собственности (интеллектуальной собственности), право пользования имуществом и имущественными правами налогоплательщика в установленном законодательством порядке, в том числе приобретенные в установленном законодательством порядке права пользования природными ресурсами.

Представляется, что определение, приведенное в Налоговом кодексе, наиболее точно и полно позволяет определить саму суть нематериальных активов как права (материального) на использование объектов, в том числе объектов права интеллектуальной собственности, а не сами объекты [6, с. 14].

Использованные источники:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 року № 242 // *Офіційний вісник України*. – 1999. – № 44. – С. 229.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 «Нематеріальні активи», затверджені наказом Міністерства фінансів України від 10 жовтня 2010 року № 1202 // *Офіційний вісник України*. – 2010. – № 86. – Ст. 3067.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств», наказом Міністерства фінансів України від 07 липня 1999 року № 163 // *Офіційний вісник України*. – 2010. – № 30. – С. 205.
4. Закон України від 16 липня 2012 року «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» // *Відомості Верховної Ради України*. – 1999. – № 40. – Ст. 365.
5. Податковий кодекс України от 02 грудня 2010 року // *Відомості Верховної Ради України*. – 2011. – № 13-17. – Ст. 112.
6. А. Зайковский, В. Комаров. Идентификация нематериальных активов – базис их бухгалтерского учета // *Интеллектуальная собственность*. – 2008. – № 5. – С. 13 - 19.

Д'ячкова Наталія Анатоліївна,

*доцент кафедри охорони інтелектуальної власності, цивільного права та процесу
Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук*

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТАЄМНИЦІ УСИНОВЛЕННЯ ЗА СІМЕЙНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

1. Таємниці усиновлення є, з одного боку, певною гарантією захисту як інтересів усиновлюваних, так і усиновлювачів, а з іншого, може розглядатися як один із засобів охорони недоторканості приватного життя, неприпустимості свавільного втручання будь-кого у справи сім'ї, що визнано Конституцією нашої держави і є однією з основних засад сімейного законодавства України.

Саме тому чинний Сімейний кодекс (надалі - СК) України містить норми, які дозволяють усиновлювачам бути записаним у Книзі реєстрації народжень матір'ю, батьком дитини або повнолітньої особи, а також змінити відомості про місце народження та дату народження усиновленої дитини.

2. Так, згідно ст. 229 СК особа, яка подала заяву про усиновлення, може виявити бажання бути записаною у Книзі реєстрації народжень матір'ю, батьком дитини або повнолітньої особи.

Однак, слід відзначити, що задоволення цього бажання є правом, а не обов'язком суду, який вирішує питання виходячи з інтересів дитини (враховуючи думку повнолітньої особи, яка усиновлюється). Наприклад, при усиновленні дитини її родичами може виникнути ситуація, коли батьками дитини у новому Свідостві про народження будуть записані батько та дочка (дід та магі усиновленого). Очевидно, що у подібних випадках при збереженні відомостей про одного з батьків усиновленого, суд повинен відмовити у задоволенні клопотання про запис усиновлювача матір'ю (батьком) усиновлюваного, і відповідно, така особа повинна записуватися у Свідоство не в якості батька (матері) дитини, а як усиновлювач. Крім цього, суд може відмовити у записі усиновлювачів батьками дитини, якщо в судовому засіданні буде встановлено, що дитина знає про те, що усиновлювачі не є її біологічними батьками, і суд дійде висновку, що в інтересах